

Slides:
kortlink.dk/mrsh

SCENARIEDIDAKTIK

Danskfaget i innovative, autentiske, projektorienterede undervisningsforløb

Lektor Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-fougt.dk
@simonfougt

Workshop i dansk 5.2.2020
Skolen i Nærheden

HVAD ER DANSKFAGLIGHED?

DAGSORDEN

- Eget forløb – mit overblik
- Afdelingsopdelte cases
- Danskfaget i innovative, autentiske, projektorienterede læringsforløb
- Projektbaseret
- C21
- Autenticitet
- Faglighed
- Scenariedidaktik
- Læring vs. Produktion
- Spørgsmål og kommentarer
- ON FIRE

www.simon-skov-fougt.dk

7

SKITSER PROCESSEN

- → Produktet
- Skitser forløbet ←
- Brug FIRE-modellen
 - Forståelse
 - Idégenerering
 - Realisering
 - Evaluering

www.simon-skov-fougt.dk

8

SKOLEN I NÆRHEDEN

Danskfaget i Innovative, autentiske, projektorienterede, C21 læringsforløb med FIRE-modellen

Lektor Simon Skov Fougt
Ph.d., Cand.pæd., lektor
[www.simon-skov-fougt.dk](mailto:simon@simon-skov-fougt.dk)
www.simon-skov-fougt.dk

9

SKOLEN I NÆRHEDEN

- Danskfaget i
- innovative,
- autentiske,
- projektorienterede
- C21 skills
- læringsforløb
- Med FIRE-modellen
 - Forståelse
 - Idéudvikling
 - Realisering
 - Evaluering

TAK FOR KAFFE!!

www.simon-skov-fougt.dk

10

SKOLEN I NÆRHEDEN

- Danskfaget i
- innovative,
- autentiske,
- projektorienterede
- C21 skills
- læringsforløb
- Med FIRE-modellen
 - Forståelse
 - Idéudvikling
 - Realisering
 - Evaluering

- FÆLLES MÅL
- IDÉ TIL UDFØRSEL, VÆRDISKABENDE
- VERDEN UDEN FOR SKOLEN?,
- WICKED PROBLEMS UDEN FACIT
- DE FIRE K'ER
- LÆRING

www.simon-skov-fougst.dk

11

SKOLEN I NÆRHEDEN

- Danskfaget i
- innovative,
- autentiske,
- projektorienterede
- C21 skills
- læringsforløb
- Med FIRE-modellen
 - Forståelse
 - Idéudvikling
 - Realisering
 - Evaluering

- FÆLLES MÅL
- IDÉ TIL UDFØRSEL, VÆRDISKABENDE
- VERDEN UDEN FOR SKOLEN?,
- WICKED PROBLEMS UDEN FACIT
- DE FIRE K'ER
- LÆRING

- HVAD FORSTÅR VI VED DET?

www.simon-skov-fougst.dk

12

PROJEKTBASERET UNDERVISNING

Monofaglig vs. tværfaglig

Lektor Simon Skov Fougst
PhD - cand.pæd., lærer
@simon-skov-fougst
www.simon-skov-fougst.dk

13

OG DE LEVEDE LYKKELIGT...

- Innovative, autentiske, projektorienterede undervisningsforløb
- *Innovative, autentiske læringsforløb lærer eleverne at bruge deres viden og kompetencer til at løse virkelige problemstillinger.*
- DET ER NØDVENDIGT – C21
- DET ER MENINGSFULDT
- DET ER SVÆRT

- Projektbaseret

www.simon-skov-fougt.dk

14

PROJEKTBASERET

- Wicked problems (Rittel, 1972)
- Komplekse problemer
- Andengrads ligning: Entydigt svar, facit
- Affaldssortering: Mange mulige løsninger
 - Mange interessenter med forskellige perspektiver
 - Etik

www.simon-skov-fougt.dk

15

DEN TYPISKE SKOLE?

- Jesper-Wung-Sung: *En-to-tre-nu*
Meddigtning som hovedpersonen via blogs (Fougt, 2018)

www.simon-skov-fougt.dk

16

MARIA

- Jeg aner ikke, hvor lang tid de skal bruge på at skrive deres blogs, så de bliver gode, så de får arbejdet med sproget, og så identiteten bliver troværdig. De skal både lære at bruge blogs som et redskab, der kan bruges til at udtrykke meninger, holdninger og synspunkter, og samtidig er der også analysen og tolkningen af romanen – vi skal stadig arbejde med de danskfaglige sider

www.simon-skov-fougt.dk

17

SKOLSKE KOMMUNIKATIONSFORMER

Initiering	Respons	Evaluering
Lærer Anna: Nå, vi starter. Hvad tror I, man skal lære, når man skal lære at analysere billeder? (5 sek.) Caroline?	Caroline: Beskrive?	Lærer: Ja, (2 sek.) Beskrive billedet ja
Lærer Anna: Sarah?	Sarah: Skrive noget ned aauh, om de forskellige ting I, på billederne	Lærer: Ja
Lærer Anna: Ja, Jack?	Jack: Farverne	Lærer: Det kunne være farverne, man skulle beskrive

www.simon-skov-fougt.dk

18

SKOLSKE KOMMUNIKATIONSFORMER

Initiering	Respons	Evaluering
Simon: Nå, hvad tror I vi skal tale om nu? Tatjana?	Tatjana: Øh hvad vi skal spise til aften?	Simon: Øh aftensmad. Øh nej. (2 sek.)
Simon: Er der andre forslag?	Georgina: Øh, hvad vi skal se i fjernsynet?	Simon: Det var også et godt forslag, men nej...

www.simon-skov-fougt.dk

19

KLASSE-'SAMTALEN'

www.simon-skov-fougt.dk

20

KLASSE-'SAMTALEN'

- Fem ud af 23 elever deltager
- Gennem 45 minutter
- 6 minutter går med logistik
- Læreren taler 28 minutter = 62% af tiden
 - Gæet, hvad læreren tænker
- 11 minutter tilbage til eleverne
- 2 minutter pr. elev
- Men hvad med de 18?

www.simon-skov-fougt.dk

21

TRADITIONEL UNDERVISNING

- Elementbaseret faglighed (Bundsgaard & Kühn 2007:28f)
- Harpunspørgsmål (Haugsted 2005:26)
- Læreren taler 75 % af tiden (Dysthe 1997:16)
- Læreren taler over halvdelen af tiden (fx Hiebert et al. 2003)
- Læreren spørgsmål er oftest lukkede (gæet, hvad læreren tænker)
- 65% af eleverne tier (Haugsted 2005:69)
- Monologisk undervisning (Påsgaard, 2009)

www.simon-skov-fougt.dk

25

DET 21. ÅRHUNDREDES KOMPETENCER - INNOVATION

Fire k''er

Lektor Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-fougt.dk

26

OG DE LEVEDE LYKKELIGT...

- Innovative, autentiske, projektorienterede undervisningsforløb
- *Innovative, autentiske læringsforløb lærer eleverne at bruge deres viden og kompetencer til at løse virkelige problemstillinger.*
- C21 – eller innovation

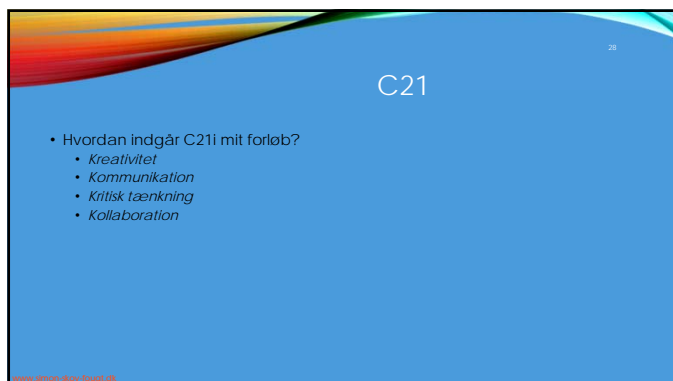
www.simon-skov-fougt.dk

27

DE FIRE K'ER

- Kreativitet
- Kollaboration
- Kommunikation
- Kritisk tænkning

www.simon-skov-fougt.dk

31

AUTENTICITET

- Verden uden for skolen

- Skolen

www.simon-skov-fougt.dk

32

VERDEN UDEN FOR SKOLEN

- Eleverne kan jo ikke det samme som domæne-professionelle
- Læreren kan ikke det samme som domæne-professionelle
- Eleverne skal ikke det samme som domæne-professionelle
- Komplexitet vs. oversimplificering - balance

www.simon-skov-fougt.dk

33

PSEDOFAGLIGHED

- "Farmer Alfred has three times as many chickens as cows. Altogether, there are 60 legs in the barn. How many cows does farmer Alfred have?" (Vos, 2018, s. 2).
- Hvilken landmand tænker sådan?
- Må man det?

www.simon-skov-fougt.dk

34

PSEDOFAGLIGHED

- One author describes, for example, a classroom circus where students juggle while calling out numbers, or count the number of elephants circling the room (Shaffer & Resnick 1999, p. 200).
- Hvilken cirkusdomptør tænker sådan?
- Må man det?

www.simon-skov-fougt.dk

35

AUTENTICITET

- Verden uden for skolen
- Fagene
- Evaluering
- Eleven
- Læreren (Fougt, Misfeldt & Shaffer, 2020)

Realistic Authenticity

www.simon-skov-fougt.dk

36

VERDEN UDEN FOR SKOLEN

- Den måde, man taler, tænker og handler på i domæner uden for skolen
- Vi tænker, taler og handler domænespecifikt

Realistic Authenticity

www.simon-skov-fougt.dk

37

FAG

- Den måde, man taler, tænker og handler på i fag inden for skolen
- Vi tænker, taler og handler domænespecifikt

Realistic Authenticity

www.limon-skov.fougt.dk

38

VURDERING

- Overensstemmelse mellem daglig undervisning og vurdering/evaluering

Realistic Authenticity

www.limon-skov.fougt.dk

39

ELEVEN

- Eleven skal finde forløbet meningsfuldt

Realistic Authenticity

www.limon-skov.fougt.dk

LÆREREN

• Læreren skal finde forløbet meningsfuldt

Realistic Authenticity

www.simon-skov-fougt.dk

AUTENTICITET I UNDERVISNING

Realistic Authenticity

- Balance mellem fem typer autenticitet
- IKKE mest muligt af hver type
- Nok af hver type
- Der skal sorteres fra!

www.simon-skov-fougt.dk

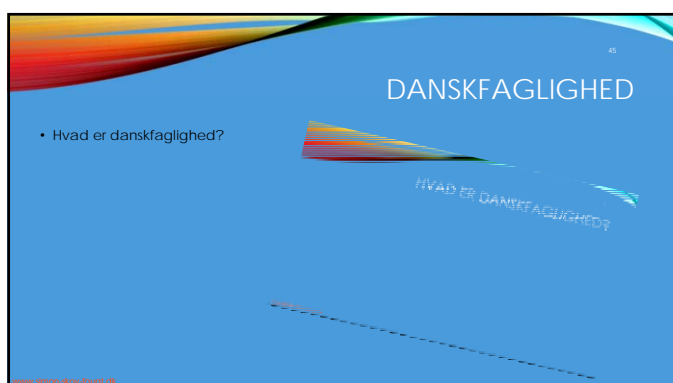
AUTENTICITET

- Hvordan er mit forløb autentisk?
- Den rette balance?
 - Verden uden for skolen
 - Fag
 - Evaluering
 - Elev
 - Lærer

www.simon-skov-fougt.dk

46

BEGREBET FAGLIGHED

- Fælles Mål er kompetenceorienterede
 - Viden og færdigheder
- For mange lærere en **NY MÅDE** at forstå fag på (Nielsen & Dolin, 2016)
- Hvad betyder kompetenceorienteret?
 - Anvendelse
- Dannelse
 - Kompetencer
 - Viden
 - Færdigheder

www.limon-skov.fougt.dk

47

BEGREBET FAGLIGHED

- Hetmar (2013): Faglighed er en identitet, man gør inden for bestemte domæner i direkte eller indirekte interaktion med andre på bestemte områder, så man bliver genkendt som medlem af domænet.
- "... doing being some identity" (Geertz)
- Epistemic frames: "Collective identities, values, and epistemology that allow us to think in innovative ways" (Shaffer, 2006, p. 12)
- Faglighed er handling og handlemønstre forbundet med *det sociale* – det er noget man gør *sammen* med andre
- Værdier og etik: "Different communities of practice ... have ... different ways of knowing, of deciding what is worth knowing, and of adding to the collective body of knowledge and understanding" (Shaffer, 2004, p. 1404).

FAGLIGHED ER NOGET, MAN GØR

www.limon-skov.fougt.dk

48

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

- Viden, procedurer, opgaver og artefakter**
Et språk til at tale om verden og opgaver, samt ting, redskaber og artefakter (procedurer) samt ting, redskaber og artefakter (procedurer) i verden (artefakter)
- En systematisk tilgang til verden**
En måde at stille spørgsmål, tilgå og tilgås på
- En social konstellation**
En kommunikation (rolle) og en plads til kommunikation (position), samt en måde at kommunikere på (kommunikationslinje) og en sammenhængende forløb på (storylines)
- En interesse**
En måde at opfatte noget som interessant (vs. irrelevant) og en måde at forfølge (vs. ignorere) det på (motivation)
- Et perspektiv**
En måde at opfatte hvad verden er (vs. hvordan den kan forstås, tales om og tilgås på (epistemologi))

HVAD ER SCENARIO DIDAKTIK?

(Bundsgaard & Fougt, 2017)

www.limon-skov.fougt.dk

49

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

- En læge, som har viden om medicin og kender metoder til at give den, men som ikke har en bevidsthed om, at han samarbejder med fx sygeplejersker, ikke har en interesse i at gøre patienten rask, og som dermed mangler perspektiv på verden

www.simon-skov-fougt.dk

50

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

- En læge, som har viden om medicin og kender metoder til at give den, men som ikke har en bevidsthed om, at han samarbejder med fx sygeplejersker, ikke har en interesse i at gøre patienten rask, og som dermed mangler perspektiv på verden er en **HELT EKSTREMT DÅRLIG**

BEGREBER

METODER

SOCIAL KONSTELLATION

INTERESSE

PERSPEKTIV

www.simon-skov-fougt.dk

51

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

Hvor eleverne får mulighed for at bringe **begreber, metoder, den sociale konstellation, interesser og perspektiver** i spil. **sammen med viden.**

www.simon-skov-fougt.dk

52

DANSKFAGLIGHED

- Hvilke danskfaglige **begreber** indgår/kunne indgå i mit forløb?
- Hvilke danskfaglige **metoder** indgår/kunne indgå i mit forløb?
- Hvilke **sociale konstellationer** indgår/kunne indgå i mit forløb?
- Hvilke danskfaglige **interesser** indgår/kunne indgå i mit forløb?
- Hvilke danskfaglige **perspektiver** indgår/kunne indgå i mit forløb?
- Hvilke andre fags interesser og perspektiver indgår/kunne indgå i mit forløb?

www.simon-skov-fougt.dk

53

LÆRINGSTEORI

Fra Dewey til SHAFFER

Lektor Simon Skov Fougt
Ph.d., Cand.pæd., lektor
www.simon-skov-fougt.dk
@simon_sfov

54

ÆLDRE OG MODERNE LÆRINGSTEORIER

- Der er meget bredt forskningsmæssigt belæg for, at **den bedste måde at lære på** er ved i en **social sammenhæng** at **forholde sig til et problem** i et **meningsfyldt scenarie** (et forestillings- og handlingsforløb med flere mulige udfald) (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2011; Fougt, 2013, 2015, 2017).
- **Det faglige skal anvendes**. Fx ved at udarbejde en reklame for egen skole, at fremstille boganmeldelser til gavn for andre, søge jobs, udarbejde rejsebeskrivelser, fremstille bræt- eller computerspil, lave cirkus osv.

www.simon-skov-fougt.dk

55

UDGANGSPUNKTET

- Skolen skal i langt højere grad relatere sig til **verden uden for skolen**
- Omverdenens kommunikationsformer

www.simon-skov-fougt.dk

56

EGET FORLØB

- Hvilken social sammenhæng tager forløbet udgangspunkt i?
- Hvilket problem tager forløbet udgangspunkt i?
- Hvilke danskfagligheder skal anvendes?

www.simon-skov-fougt.dk

57

SCENARIEDIDAKTIK

Meningsfuld og tidssvarende undervisning

Lektor Simon Skov Fougt
PhD - cand.pæd., lærer
@simon-skov-fougt
www.simon-skov-fougt.dk

SCENARIEDIDAKTIK

- **Scenariedidaktik er anvistning på at planlægge, gennemføre og evaluere** "Scenariebaseret undervisning (som) er undervisningsforløb, der kan være simuleringer – evt. i roller - en meningsfuld praksis frem for traditionelle aktiviteter" (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2012, p. 20)
- Faglighed skal anvendes (kompetencebaseret undervisning)
- Produktionsmål: Eleverne skal kunne (læring er deltagelse)
- Med blik for folkeskolen: Viden- og praksisformer fra didaktik og scenariedidaktik (Hanghøj et al., 2017)
- Mål for scenarieundervisning i folkeskolen er medborgere
- Martin E. Ford: Motivation = Mål x Følelser x Handletilid (Ford 1992)

FUNDERET I VERDEN UDEN FOR SKOLEN

www.limon-skov-fougt.dk

TANGGAARD

- Læringsglemsel – frem for fabrik
- "EFFEKTIVITET"
- Udbyttefokus – læring
- Proces
- FEJLE
- "Det er forkert"
- Projektarbejds kompleksitet kan ikke indrignes af læringsmål
- Instrumentalisering af læring
- LÆRINGSMÅLSTYRANISERET UNDERVISNING

www.limon-skov-fougt.dk

TANGGAARD

- Læring er **IKKE** målet
- **MENNESKET** er målet
- Læring er et middel
- Vi lærer bedst, når vi koncentrerer os om genstanden for læring
 - Målet er at cykle
 - Ikke *at lære at cykle*
- Udbyttefokus – læring
 - Målet er at skrive
 - Ikke *at lære at skrive*

www.limon-skov-fougt.dk

TANGGAARD

- Vær kreativ!
- **RAMMESÆTNING**
- **STRUKTUR**

LÆRINGS
GLEMSEL
LÆRINGS
GLEMSEL

Lone Tanggaard

www.simon-skov-fougt.dk

SCENARIEBASERET UNDERVISNING

- I andre uddannelser
 - Sygeplejerske
 - Piloter
 - Politiet
 - Militæret
 - Læreruddannelsen

Mindre i skolen?

www.simon-skov-fougt.dk

LYSET PÅ SKOLESTIEN

- Elevrådets ønske om lys på en cykelsti i kommunen
- Gentagne forsøg på kontakter til kommunalbestyrelsen
- Producerede en avis herom – 500 eksemplarer
- 3 mdr. senere var der lys

www.simon-skov-fougt.dk

64

BOGANMELDELSER

- Løbende evaluering og justering efter forløb og mål
- Bevidsthed om, at teknologi driller
- God undervisning tager tid

www.slmskole.dk/fag1/dk

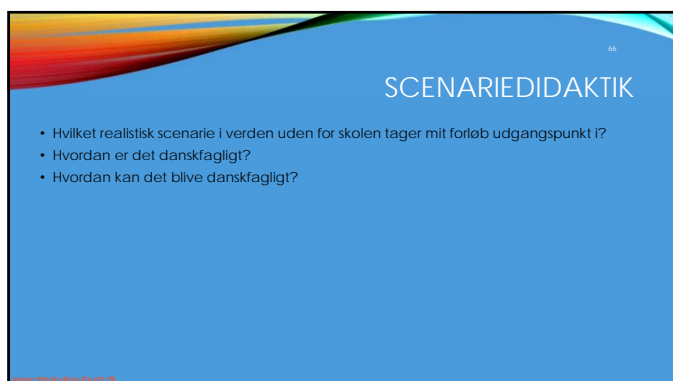

65

SPILLET OM MAGTEN

- 3. kl.
- Valgplakater - DF
- DGF

www.slmskole.dk/fag1/dk

66

SCENARIEDIDAKTIK

- Hvilket realistisk scenarie i verden uden for skolen tager mit forløb udgangspunkt i?
- Hvordan er det danskfagligt?
- Hvordan kan det blive danskfagligt?

www.slmskole.dk/fag1/dk

67

LÆRING VS. PRODUKTION

Verden uden for skolen vs. skolen

Lektor Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-fougt.dk
simon@simon-skov-fougt.dk

68

FORLØBET

- Produktiv undervisning
- Eleverne skal handle
- **UDEN FACIT**
- ← Hvad skal eleverne **LAVE**?
- Hvad skal eleverne **LÆRE**? →

www.simon-skov-fougt.dk

LÆRING VS. PRODUKTION

- Hvordan sikrer vi, at eleverne lærer det intenderede?
- LÆRING ER EN FORSTYRRELSE I PRODUKTIONSPROCESSEN
- Der er brug for faglige input
- Elever i grupper, forskellige stadier

- Læring er en forstyrrelse i produktionsprocessen

www.simon-skov-fougt.dk

SCENARIEDIDAKTIK

- Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at balancere scenarioniveau (produktion) i forhold til skolen (læring)

- Undervisningsniveauet: Læring; Skrive for at lære
- Scenarioniveauet: Produktion; Skrive for at afdække sandhed

- Spilfabrikken: Løn- og arbejdsforhold
- Spor gennem Australien: Pakkede kufferten
- Filminstruktøren Kathrine (Hetmar, 2017)

www.simon-skov-fougt.dk

SCENARIEBASERET UNDERVISNING

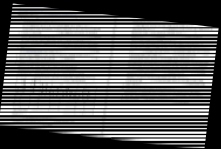

STRUKTUR + PLANLÆGNING er nøgleordet

www.simon-skov-fougt.dk

PLANLÆGNINGSGUIDE

- En stramt styret faseopdelt proces
- www.kortlink.dk/r5sk (Fougt, 2018)
- Fleksibelt værktøj
- Forløbet vil ændre sig

STRUKTUR

www.simon-skov-fougt.dk

73

JERES FORLØB

- Hvilke faser ser I i jeres forløb?
- ← Produktet
- Faser→
- FIRE?
- Skitser

www.simon-skov-fougst.dk

VURDERINGSFOKUS

- Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni")
- Vurdering af få, **udvalgte** faglige områder i hver fase:
- **Vurderingsfokus** (Fougst, Berge, Gedde-Dahl & Øgreid, 2014)
- ELEVERNE SKAL KENDE DEM
- Orienter eleverne mod (udvalgte dele af) **det faglige**

STRUKTUR

www.simon-skov-fougst.dk

CASE: KORTFILM

- Bestillingsopgave fra "Statens Filmakademi"
- 8.kl. skal producere kortfilm ud fra arketyperiske konflikter (ny elev i klasse, forelskelse, mobning)
- Berettermodellen
- Aktantmodellen
- Undervise 6.kl. i de to modeller
- Læreren er konsulent for Filmakademiet
- Forskeren er observatør for Filmakademiet

www.simon-skov-fougst.dk

STRAMT STYRET FASEOPDELT PROCES MED VURDERINGSFOKUS

- Introduktion: *Rammesætning*
- Kortfilms dramaturgi: *Aktantmodellen, berettermodellen, rekvisit* FAGLIGT INPUT
- Idégenerering, ud fra tema: *Idé, rekvisitter* KONSULENTGODKENDELSE
- Storyboards: *Bærende idé, dramaturgi* KONSULENTGODKENDELSE
- Optage: *Showing og telling* KONSULENTGODKENDELSE
- Redigere: *Klipning* KONSULENTGODKENDELSE
- Formidling: *Præsentation*

• FIRE?

www.simon-skov-fougt.dk

TIMEOUTS

- Den virkelige verden ('PRODUKTION') vs. undervisning (LÆRING)

www.simon-skov-fougt.dk

TIMEOUTS: INDE I OG UDE AF SCENARIET

www.simon-skov-fougt.dk

79

JERES FORLØB

- Hvilke mulige vurderingsfokuser ser I i faserne?
- Hvilke timeouts kunne der måske blive brug for?

www.simon-skov-bougt.dk

80

FIRE

- FIRE-modellen
 - Forståelse
 - Idégenerering
 - Realisering
 - Evaluering

FORSTÅELSE IDEUDVIKLING REALISERING EVALUERING

www.simon-skov-bougt.dk

81

ON FIRE

- ON-FIRE-modellen
 - OPLEVELSE
 - NÆRE LIVSVERDEN
 - Forståelse
 - Idégenerering
 - Realisering
 - Evaluering

FORSTÅELSE IDEUDVIKLING REALISERING EVALUERING

- Elevernes livsverden vs. højt specialiseret faglighed: Hvad er det, eleverne skal forstå?

www.simon-skov-bougt.dk

